

КОМПЛЕКСНИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ ПОСІБНИК ОСНОВНОЇ ДИСЦИПЛІНИ КАФЕДРИ

Сучасний етап розвитку освіти у вищій школі України характеризується наявністю певного кола протиріч. До них, на нашу думку, без претензії на всебічність можна віднести такі: між стандартами, особливостями методів і методик старої (радянської) вищої школи і відповідними аспектами «болонського» процесу у сучасній вищій школі; кількісними потребами суспільства у спеціалістах з вищою освітою і пропозицією з підготовки спеціалістів вищими навчальними закладами країни; реальними можливостями певних ВНЗ готувати фахівців (бакалаврів і магістрів) відповідних напрямів і іноді штучним розширенням спеціальностей окремими вищими навчальними закладами; можливостями підготовки майбутніх спеціалістів за кошти бюджету і контрактом; сучасними досягненнями у викладанні навчальних дисциплін (на основі ІТ-технологій, досвіду педагогіки вищої навчальної школи, досвіду західної вищої школи і т. п.) і можливостями їх втілення у практику певних ВНЗ; раціональною кількістю вищих навчальних закладів для країни і їх реальною кількістю та ін.

Наявність протиріч передбачає їх всебічний аналіз, розроблення шляхів вирішення (мінімізації негативного впливу), запровадження у навчально-виховний процес нових методик і програм. Відповідно до теми конференції ми вважаємо за необхідне зупинитися на наступному.

Враховуючи те, що практично всі студенти денної форми навчання мають у своєму розпорядженні комп'ютери (ноутбуки), необхідно активніше запроваджувати у навчальний процес комп'ютерні технології.

Власний досвід свідчить про те, що студенти надають перевагу при вивченні навчальної дисципліни матеріалам в електронному вигляді. Так, з навчальної дисципліни «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва» студенти мали змогу отримати електронний варіант текстів лекцій (на основі затвердженого Міносвіти навчального посібника), також слайди за темами лекцій у редакторі PowerPoint; контрольні-навчальні тести по кожній з тем дисципліни; «Методичні вказівки до самостійної роботи і контрольні-навчальні тести з дисципліни» (електронний варіант); перелік (тексти) основних нормативно-правових актів держави.

Зазначене, на наш погляд, має, висловлюючись економічною мовою, екстенсивний характер. А якщо перейти до інтенсифікації, то що треба робити? Кожна кафедра має свою ключову дисципліну (або їх комплекс). Ми пропонуємо розробити сучасний електронний посібник з основної дисципліни (для кафедри «Фінанси», наприклад, такими дисциплінами могли б бути «Фінанси підприємств» і «Фінанси залізничного

транспорту»). І тут на перший план виходить не стільки змістовна робота, а форма посібника. Електронний посібник – це не тільки тексти (як правило, сканований основний посібник) зі змістом (який дозволяє швидкий перехід до відповідної теми чи навчального питання); а також глосарій і приклади розв’язання задач. Ми пропонуємо такий електронний посібник, який буде складатися за формою і складових різного рівня змісту, а саме:

- зміст посібника з указанням назв тем, їх складових частин;
- перелік літератури, електронних ресурсів, нормативно-правових актів;
- слайди до тем дисципліни;
- зміст економічних задач (ситуацій) і методика їх розв’язання;
- контрольні-навчальні тести з тем дисципліни;
- контрольні питання з дисципліни, питання для перевірки знань, глосарій та ін.

Головне – це внутрішня побудова кожної теми електронного посібника. Ми пропонуємо таку форму. Назва теми, перелік навчальних питань, основних категорій, перелік літератури (посилань). Тобто класичний варіант побудови навчального посібника. Але при викладенні матеріалу кожної теми він повинен включати таке:

- при розкритті навчального матеріалу надавати можливість посилатися на матеріал навчальних дисциплін, що вивчалися раніше, на глосарій (для цього треба виділяти певні частини тексту);
- після ознайомлення з текстом навчального питання (частини) теми надати можливість ознайомитися і слайдами;
- за подібною схемою (після відповідного запиту) студент мав би можливість провести перевірку знань через тестування частини теми (чи теми в цілому) і здійснити розв’язання економічних задач (ситуацій) різного рівня складності;
- також необхідно при перевірці знань, розв’язанні задач надавати підказки студентам про помилки, повертати їх до навчального матеріалу (слайду чи формули) для виправлення помилки.

Підводячи підсумок, зазначимо, що запропонована схема електронного посібника передбачає побудову з типом (формою) «дерева цілей» або гносеологічного дерева з елементами деталізації, переходів і зв’язків внутрішніх і зовнішніх (міждисциплінарних). Щодо проблем, які виникнуть при розробленні сучасного електронного посібника (комплексного типу), необхідно:

- на кафедрі призначити робочу групу (5-7 членів);
- розробити загальний сценарій посібника;
- розробити загальний сценарій кожної теми, зв’язки категорій з глосарієм, і слайдами (кінцеву форму, кольорову гаму, фігури, що використовуються у слайдах, повинен визначати відповідний фахівець – член робочої групи), задачами і т. п.;

- паралельно по лінії програмування (представником ВЦ академії) готувати електронну частину макета посібника.

Як на нашу думку, вважаємо за необхідне вирішити в академії питання про зарахування діяльності викладачів з підготовки матеріалів в електронному вигляді як публікацію і більш коректно - питання про охорону інтелектуальної власності. І що дуже важливо – формування спочатку основного електронного навчального посібника кафедри (його макета) дозволить перейти до складання електронних навчальних посібників інших дисциплін і таким чином інтенсифікувати навчальний процес.

*О.І. Зоріна,
А.В. Зорін*

НЕОБХІДНІСТЬ ПІДВИЩЕННЯ РЕЙТИНГУ ВЕБ-САЙТА АКАДЕМІЇ

Існуючий сайт Української державної академії залізничного транспорту потребує оновлення, повинен мати належний вигляд і наповнення для подальшої участі в рейтингах веб-сайтів.

Ефективне наповнення ресурсами веб-сайтів наукових і освітніх організацій є одним з чинників, що визначають формування сучасного ринку науково-освітніх послуг. Веб-сайт академії - це його імідж у світовому інтернет-просторі, доступ до якого має більшість населення Землі. На сьогодні переважна більшість українських наукових і освітніх організацій мають веб-сайти, але, як показують світові вебметричні рейтинги, підвищення якості інтернет-ресурсів є актуальним для більшості українських наукових і освітніх установ. Тому аналіз рейтингів веб-сайтів можна розглядати як механізм, що виявляє слабкі сторони і вказує шляхи вдосконалення інтернет-маркетингової політики академії.

Веб-технологія дає значні нові можливості для представлення результатів освітньої і наукової діяльності порівняно з традиційними паперовими носіями, наприклад дозволяє організувати неформальні наукові комунікації учених, які працюють в одній галузі. Крім того, розміщення інформації на веб-сайті значно дешевше за видання книг і журналів. Ще один вагомий аргумент на користь публікації на веб-сайтах результатів наукових досліджень і навчально-методичних матеріалів - це значне збільшення чисельності потенційних читачів порівняно з традиційними виданнями.

Таким чином, мета рейтингу веб-сайтів - стимулювати колектив академії розміщувати інформацію про дослідження і передові освітні технології для вільного доступу в інтернет-просторі.